

Pomorskie
Szlaki
Kajakowe

NOGAT
Pogorzata Wieś

Fot. P. Dmochewicz

DEKALOG KAJAKARZA

1. **Nie szarżuj!** Trasę spływu zaplanuj wcześniej i dostosuj ją do umiejętności - swoich i grupy. Pamiętaj, będziesz płynąć w tempie najsłabszych i najmniej doświadczonych uczestników wycieczki.
2. **Uważaj na pogodę!** Nie wyruszaj na szlak podczas silnego wiatru lub deszczu. W czasie burzy bezwzględnie unikaj otwartych akwenów i postój pod samotnymi drzewami.
3. **Bezpieczeństwo to podstawa!** Niezależnie od umiejętności pływackich, zawsze noś na sobie kamizelkę asekuracyjną. Dzieci powinny mieć w czasie całego spływu szczególną opiekę doświadczonych kajakarzy.
4. **Dobry start i zakończenie!** Do kajaka wsiadaj, gdy jest ustawiony dziobem w górę rzeki, a do brzegu dobijaj zawsze pod prąd.
5. **Czytaj wodę i przewiduj niebezpieczne sytuacje!** Płynąc po rzece, zwracaj uwagę na zmarszczki, fale i wiry w jej nurcie. Mogą to być sygnały, świadczące o podwodnych przeszkodach, grożących wywróceniem kajaka. Uważaj też na bystrza, nisko zwieszające się nad wodą gałęzie, niskie mostki oraz zwalone drzewa.
6. **Kajak jest wywrotny!** Nigdy nie wykonuj w nim gwałtownych ruchów ani nie napływaj, nawet dla żartu, na kajaki innych uczestników spływu. Po wywrocie na głębokiej wodzie holuj kajak do brzegu, nie odwracając go.
7. **Nigdy nie pływaj samotnie!** Ważne jest, aby w razie wypadku był koło Ciebie ktoś, kto udzieli Ci pomocy, lub ją wezwie.
8. **Łączność zawsze i wszędzie!** Noś przy sobie zabezpieczony przed wodą telefon komórkowy z wpisanymi numerami służb ratunkowych.
9. **Trzeźwy umysł!** Nigdy nie spożywaj alkoholu i innych środków odurzających podczas spływu.
10. **Szanuj przyrodę!** Dbaj o środowisko, w którym się znajdujesz, nie hałasuj, nie niszcz roślinności nadbrzeżnej i nie pozostawiaj po sobie śmieci.

POMORSKIE SZLAKI KAJAKOWE

W województwie pomorskim znajduje się 40 niezwykłych szlaków kajakowych, liczących łącznie blisko 1 600 kilometrów. Są wśród nich zarówno trasy o leniwym nurcie, idealne na początek przygody z kajakami, jak i trudne odcinki o charakterze górskim, rekomendowane bardziej doświadczonym wodniakom. Na większości z tych szlaków w ponad 200 lokalizacjach wybudowano infrastrukturę, dedykowaną kajakarzom. Są to przystanie, pola biwakowe i przenoski. Zapewniają one wygodę i zwiększają bezpieczeństwo użytkowników.

Spływy kajakowe dają możliwość podziwiania nieskażonej przyrody Pomorza i napotkania wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Cisza, spokój, wszechobecna zieleń i piękne krajobrazy są największymi atutami pomorskich szlaków kajakowych. Różnorodne i cenne ekosystemy dolin rzecznych i jezior, przez które prowadzą te szlaki, chronione są w licznych parkach krajobrazowych i rezerwach przyrody.

Nad brzegami pomorskich rzek wznoszą się majestatyczne, ceglane zamki i kościoły oraz prastare grodziska, które stanowią mogą dodatkową atrakcję na spływie. Szlaki kajakowe prowadzą też często rzekami, płynącymi przez centra zabytkowych miast i miasteczek. Niektóre budowle hydrotechniczne na szlakach, jak młyny, kanały, czy elektrownie wodne, liczą sobie ponad sto lat i są wyjątkowymi zabytkami techniki. Część z nich udostępniona jest do zwiedzania.

To wszystko czeka na turystów, odwiedzających pomorskie szlaki kajakowe i korzystających z oferty organizatorów turystyki kajakowej.

Zapraszamy!

SZLAKI KAJAKOWE
W REGIONIE POMORSKIM

WIEPRZA	100 km
Pokrzywna	9 km
Studnica	35 km
SŁUPIA	133 km
Bytowa	20 km
Kamienica	33 km
Skotawa	33 km
ŁUPAWA	95 km
Bukowina	19 km
ŁĘBA	104 km
Kanał Chelst	2 km
PIAŚNICA	6 km
CZARNA WODA (WDA)	13 km
REDA	37 km
BRDA	244 km
Ruda i Kuśnia	13 km
Chocina	23 km
Zbrzyca z Młosiną	45 km
Kłonecznica	26 km
Wielki Kanał Brdy	28 km
GWDA	138 km
Czernica	40 km
Biała	30 km
WDA	203 km
Pilica (Borowa)	7 km
Graniczna / Trzebiechoha	16 km
Kanał Wdy	18 km
WIERZYCA	154 km
Wietcisa	12 km
RADUNIA	51 km
Kółko Jezior Raduńskich	37 km
MOTŁAWA	14 km
Wewnętrzne wody Gdańska	9 km
MARTWA WISŁA	23 km
Wisła Śmiała	2,5 km
NOGAT	63 km
Szkarpawa	23 km
Wisła Królewiecka	12 km
Tuga - Święta	25 km
LIWA	76 km

www.kajaki.pomorskie.eu

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

! Pomorskie
tu się pływa

Fot. P. Dmochewicz

Charakterystyka

Oryginalną alternatywą dla typowego spływu może być kilkudniowa wyprawa kajakowa Nogatem. To typowa żuławska rzeka, zwana młodszym bratem Wisły, ze śladami pierwotnej przyrody i unikatowymi zabytkami po obu brzegach.

Spływ rozpocząć najlepiej przy zabytkowym zespole śluz i nowej przystani w Białej Górze. Mijając majestatyczny zamek w Malborku, nową przystań Park Północny, trzy śluzy (Szonowo, Rakowiec i Michałowo), a także Elektrownię Wodną Rakowiec, dopływa się do ujścia Nogatu. Nie wpływając na Zalew Wiślany (bardzo niebezpieczny dla kajaków i małych jednostek!) należy skręcić na Szkarpawę do Osłonki. Spływ dalej można kontynuować do Rybiny czy Drewnicy. Alternatywą może być również spływ szlakiem przez Kanał Jagielloński do samego Elbląga.

Nogat zaliczany jest do żeglownych dróg wodnych i dzieli się zasadniczo na dwa odcinki. Pierwszy, skanalizowany – od śluzy Biała Góra aż do stopnia wodnego Michałowo. Drugi, aż do ujścia Zalewu Wiślanego, na którym Nogat jest rzeką żeglowną wolno płynącą.

Szerokość Nogatu waha się od 80 do 200 m, natomiast szerokość wyznakowanego bojami szlaku żeglugowego to około 30 m. Płynąc z nurtem zostawiamy zielone boje po lewej stronie, a czerwone po prawej stronie naszego kajaka. Na brzegach, stosunkowo rzadko, pojawiają się białe tablice z oznakowaniem kilometrowym.

Znaki zakazu

- zakaz pływania
- zakaz wodowania

Znaki ostrzegawcze

- miejsciska niebezpieczne (zachować szczególną ostrożność)
- elektrownia wodna
- jaz na rzece

Znaki informacyjne

- Znak szlaku z kilometrażem liczonym w górę rzeki
- Wy wypływ rzeki / szlaku z jeziora
- Stacja wodna
- Przystań kajakowa
- Pole biwakowe
- Przenoska (przewózka) kajaków z lewej / prawej strony
- Miejsce wodowania kajaków z lewej / prawej strony
- Atrakcja turystyczna
- Schemat jeziora / tu jesteś
- Kierunek szlaku kajakowego

Atrakcje szlaku kajakowego Nogatu

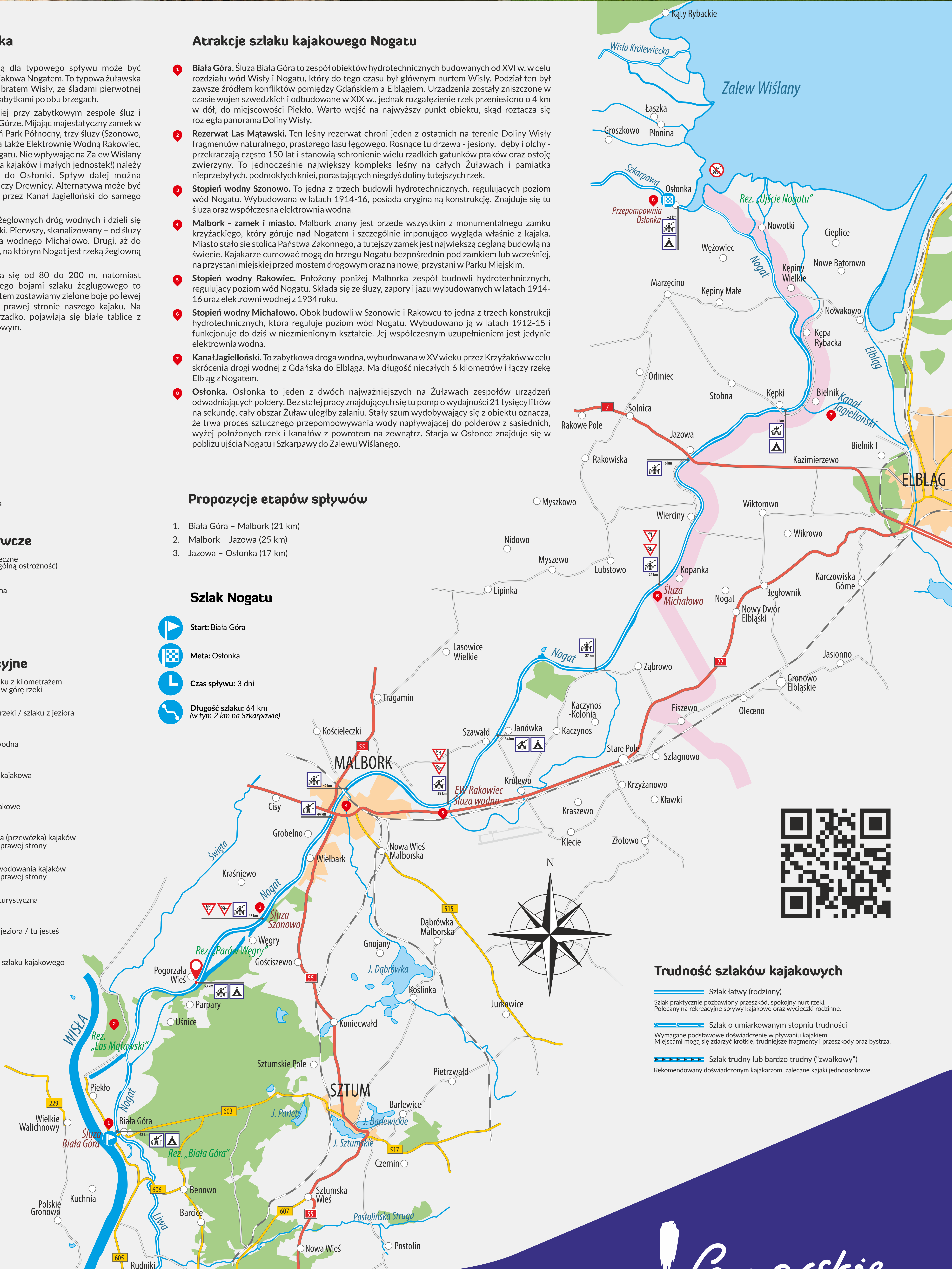
- Biała Góra.** Śluza Biała Góra to zespół obiektów hydrotechnicznych budowanych od XVI w. w celu rozdzielenia wód Wisły i Nogatu, który do tego czasu był głównym nurtem Wisły. Podział ten był zawsze źródłem konfliktów pomiędzy Gdańskiem a Elblągiem. Urządzenia zostały zniszczone w czasie wojen szwedzkich i odbudowane w XIX w., jednak rozgałęzienie rzek przeniesiono o 4 km w dół, do miejscowości Piekto. Warto wejść na najwyższy punkt obiektu, skąd roztacza się rozległa panorama Doliny Wisły.
- Rezerwat Las Mątawski.** Ten leśny rezerwat chroni jeden z ostatnich na terenie Doliny Wisły fragmentów naturalnego, prastarego lasu łęgowego. Rosnące tu drzewa - jesiony, dęby i olchy - przekraczają często 150 lat i stanowią schronienie wielu rzadkich gatunków ptaków oraz ostoje zwierzęcy. To jednocześnie największy kompleks leśny na całych Żuławach i pamiątka nieprzebytych, podmokłych kniei, porastających niegdyś doliny tutejszych rzek.
- Stopień wodny Szonowo.** To jedna z trzech budowli hydrotechnicznych, regulujących poziom wód Nogatu. Wybudowana w latach 1914-16, posiada oryginalną konstrukcję. Znajduje się tu śluza oraz współczesna elektrownia wodna.
- Malbork - zamek i miasto.** Malbork znany jest przede wszystkim z monumentalnego zamku krzyżackiego, który góruje nad Nogatem i szczególnie imponująco wygląda właśnie z kajaka. Miasto stało się stolicą Państwa Zakonnego, a tutejszy zamek jest największą ceglana budowlą na świecie. Kajakarze cumować mogą do brzegu Nogatu bezpośrednio pod zamkiem lub wcześniej, na przystani miejskiej przed mostem drogowym oraz na nowej przystani w Parku Miejskim.
- Stopień wodny Rakowiec.** Położony poniżej Malborka zespół budowli hydrotechnicznych, regulujący poziom wód Nogatu. Składa się ze śluzy, zapory i jazu wybudowanych w latach 1914-16 oraz elektrowni wodnej z 1934 roku.
- Stopień wodny Michałowo.** Obok budowli w Szonowie i Rakowcu to jedna z trzech konstrukcji hydrotechnicznych, która reguluje poziom wód Nogatu. Wybudowano ją w latach 1912-15 i funkcjonuje do dziś w niezmiennym kształcie. Jej współczesnym uzupełnieniem jest jedynie elektrownia wodna.
- Kanał Jagielloński.** To zabytkowa droga wodna, wybudowana w XV wieku przez Krzyżaków w celu skrócenia drogi wodnej z Gdańska do Elbląga. Ma długość niecałych 6 kilometrów i łączy rzekę Elbląg z Nogatem.
- Osłonka.** Osłonka to jeden z dwóch najważniejszych na Żuławach zespołów urządzeń odwadniających poldery. Bez stałej pracy znajdujących się tu pomp o wydajności 21 tysięcy litrów na sekundę, cały obszar Żuław uległby zalaniu. Stały szum wydobywający się z obiektu oznacza, że trwa proces sztucznego przepompowywania wody napływającej do polderów z sąsiednich, wyżej położonych rzek i kanałów z powrotem na zewnątrz. Stacja w Osłonce znajduje się w pobliżu ujścia Nogatu i Szkarpawy do Zalewu Wiślanego.

Propozycje etapów spływów

1. Biała Góra – Malbork (21 km)
2. Malbork – Jazowa (25 km)
3. Jazowa – Osłonka (17 km)

Szlak Nogatu

- Start: Biała Góra
- Meta: Osłonka
- Czas spływu: 3 dni
- Długość szlaku: 64 km (w tym 2 km na Szkarpawie)

Trudność szlaków kajakowych

- Szlak łatwy (rodzinny)
Szlak praktycznie pozbawiony przeszkód, spokojny nurt rzeki. Polecany na rekreacyjne spływy kajakowe oraz wycieczki rodzinne.
- Szlak o umiarkowanym stopniu trudności
Wymagane podstawowe doświadczenie w pływaniu kajakiem. Miejscami mogą się zdarzyć krótkie, trudniejsze fragmenty i przeszkody oraz bystra.
- Szlak trudny lub bardzo trudny ("zwałkowy")
Rekomendowany doświadczonym kajakarzom, zalecane kajaki jednoosobowe.

